

OBSAH

ÚVOD	11
SYLABUS	13
PRŮVODCE LEKTORA	16
<i>Účetní závěrka – základní koncepce</i>	21
1 BILANCOVÁNÍ A BILANCE (PŘEHLED ZÁKLADNÍCH TEORETICKÝCH BILANČNÍCH ŠKOL).....	23
1.1 BILANCOVÁNÍ A BILANCE	23
1.2 POJETÍ BILANCÍ.....	24
1.3 TEORIE BILANCÍ	24
1.3.1 Statické teorie.....	24
1.3.2 Dynamické teorie	25
1.3.3 Eudynamická teorie.....	26
1.3.4 Organická teorie.....	26
1.3.5 Nominalistická teorie	27
1.3.6 Novější bilanční teorie	27
2 ÚČETNICTVÍ A ČASOVÁ HODNOTA PENĚŽ	31
2.1 MEZINÁRODNÍ ÚČETNÍ STANDARDY A ČASOVÁ HODNOTA PENĚŽ	31
2.2 ÚVOD DO ČASOVÉ HODNOTY PENĚŽ	32
2.3 JEDNODUCHÉ ÚROČENÍ	33
2.4 SLOŽENÉ ÚROČENÍ	34
2.4.1 Propočty s jednorázovou částkou peněžních prostředků	34
2.4.2 Propočty s pravidelnými anuitami peněžních prostředků	38
2.4.3 Neobvyklé propočty časové hodnoty peněz.....	44
2.5 EFEKTIVNÍ ÚROKOVÁ MÍRA.....	46
3 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA PODNIKATELŮ V ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVĚ	49
3.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	49
3.2 PŘÍPRAVNÉ PRÁCE PRO ÚČETNÍ ZÁVĚRKU.....	50
3.3 UZAVŘENÍ ÚČETNÍCH KNIH.....	52
3.4 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	53
3.4.1 Rozvaha.....	53
3.4.2 Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)	54
3.4.3 Přehled o peněžních tocích	56
3.4.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	58
3.4.5 Příloha	59
3.5 NÁSLEDNÉ POVINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU	61
4 SMĚRNICE EVROPSKÉ UNIE.....	74
4.1 ÚČETNÍ SMĚRNICE.....	74
4.2 ČTVRTÁ SMĚRNICE EU	75

4.3	SEDMÁ SMĚRNICE EU	81
4.4	SROVNÁNÍ SMĚRNIC EU A MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDŮ (IAS/IFRS) A BUDOUCNOST ÚČETNÍCH SMĚRNIC	83
5	KONCEPČNÍ RÁMEC MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDŮ PRO PŘÍPRAVU A PŘEDKLADÁNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	87
5.1	CÍLE KONCEPČNÍHO RÁMCE	87
5.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA KONCEPČNÍHO RÁMCE	88
5.2.1	Předmluva a úvod	88
5.2.2	Cíl účetní závěrky	89
5.2.3	Základní předpoklady	89
5.2.4	Kvalitativní vlastnosti účetní závěrky	90
5.2.6	Oceňování základních prvků účetní závěrky	94
5.2.7	Pojetí vlastního kapitálu a jeho uchování	95
6	SESTAVOVÁNÍ A ZVEŘEJŇOVÁNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY PODLE IAS/IFRS	99
6.1	ROZVAHA	99
6.1.1	Forma rozvahy	100
6.1.2	Klasifikace aktiv	102
6.1.3	Klasifikace závazků (dluhů)	104
6.1.4	Vlastní kapitál	105
6.1.5	Informace, které by měly být vykazovány přímo v rozvaze	105
6.2	VÝSLEDOVKA	109
6.2.1	Informace, které by měly být vykazovány přímo ve výsledovce	110
6.2.2	Druhá výsledovka	111
6.2.3	Účelová výsledovka	112
6.2.4	Obsahové vymezení jednotlivých položek výsledovky	114
6.3	VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ (CASH FLOW)	120
6.3.1	Metody sestavování výkazu peněžních toků	122
6.3.2	Vykazování speciálních položek ve výkazu peněžních toků	126
6.4	VÝKAZ O ZMĚNÁCH VE VLASTNÍM KAPITÁLU	129
6.5	PŘÍLOHA (POZNÁMKY) K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE	134
6.6	PRAKTICKÝ PŘÍKLAD SESTAVENÝCH ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	135
	Účetní závěrka – vybrané položky	145
7	DLOUHODOBÝ MAJETEK NEHMOTNÝ A HMOTNÝ	147
7.1	NEHMOTNÝ DLOUHODOBÝ MAJETEK	147
7.1.1	Uznání a prvotní ocenění nehmotných aktiv	148
7.1.2	Vymezení nehmotných dlouhodobých aktiv	149
7.1.3	Oceňování nehmotných aktiv	150
7.1.4	Odpisy nehmotných aktiv	151
7.1.5	Snížení hodnoty nehmotných aktiv (Impairment)	152
7.1.6	Likvidace a vyřazení	152
7.2	HMOTNÝ DLOUHODOBÝ MAJETEK (POZEMKY, BUDOVY A ZAŘÍZENÍ)	153
7.2.1	Uznání pozemků, budov a zařízení jako položek aktiv	153
7.2.2	Oceňování pozemků, budov a zařízení	154
7.2.3	Odpisy	155
7.2.4	Ztráty ze snížení hodnoty (opravné položky k pozemkům, budovám a zařízením)	159
7.3	LEASING	159
7.3.1	Leasing u nájemce	161
7.3.2	Leasing u pronajímatele	163

7.4	INVESTICE DO NEMOVITOSTÍ	165
7.4.1	Uznání a prvotní ocenění investic do nemovitostí	166
7.4.2	Následné výdaje	166
7.4.3	Ocenění následující po prvotním ocenění	166
8	ZÁSoby	177
8.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA STANDARDU 2 – ZÁSoby	177
8.2	HLAVNÍ CÍL STANDARDU	177
8.2.1	Vymezení zásob	178
8.2.2	Oceňování zásob	180
8.2.3	Zveřejňování informací o zásobách	183
9	PENÍZE, POHLEDÁVKY A FINANČNÍ MAJETEK	187
9.1	PENÍZE A PENĚŽNÍ EKVIvalenty	187
9.2	POHLEDÁVKY	187
9.2.1	Uznání a oceňování pohledávek z obchodních vztahů	188
9.2.2	Problém rizikových a nedobytných pohledávek	189
9.3	FINANČNÍ MAJETEK	190
9.3.1	Klasifikace finančních investic	190
9.3.2	Oceňování finančních investic	191
9.3.3	Metody účtování finančních investic	192
9.3.4	Dlužné finanční investice	193
9.3.5	Majetkové finanční investice	198
9.3.6	Půjčky a pohledávky	202
9.3.7	Reklasifikace (Převod finančních investic mezi klasifikacemi)	207
9.3.8	Snížení hodnoty finanční investice (Impairment)	215
10	ZÁVAZKY, REZERVY A PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY	229
10.1	KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY (DLUHY)	229
10.1.1	Záázky vůči dodavatelům	230
10.1.2	Krátkodobé směnky k úhradě	231
10.1.3	Záázky vůči zaměstnancům	233
10.1.4	Splatné daně	233
10.1.5	Výnosy příštích období	233
10.1.6	Přijaté zálohy	233
10.1.7	Krátkodobá část dlouhodobých závazků	233
10.2	DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY (DLUHY)	233
10.2.1	Dlouhodobé dluhopisy	233
10.2.2	Dlouhodobé směnky k úhradě	238
10.3	REZERVY	241
10.3.1	Test na rezervu	241
10.3.2	Oceňování	242
10.3.3	Oblasti aplikování rezerv	244
10.3.4	Účtování o rezervách	245
10.4	PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY (DLUHY)	246
11	VLASTNÍ KAPITÁL	252
11.1	PŘÍSTUP MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDŮ K VLASTNÍMU KAPITÁLU	252
11.2	POŽADAVKY NA ZVEŘEJNĚNÍ U VLASTNÍHO KAPITÁLU	253
11.3	SPECIÁLNÍ POLOŽKY VLASTNÍHO KAPITÁLU	253

12 NÁKLADY A VÝNOSY	256
12.1 MĚŘENÍ (OCEŇOVÁNÍ) VÝNOSŮ	257
12.2 KRITÉRIA PRO UZNÁNÍ VÝNOSŮ – TRŽEB	257
12.2.1 Uznání tržeb z prodeje zboží	257
12.2.2 Vykazování tržeb z poskytování služeb	258
12.2.3 Vykazování úroků, autorských honorářů a dividend	258
12.3 METODY VYKAZOVÁNÍ VÝNOSŮ – TRŽEB PODLE MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDŮ	258
12.3.1 Dlouhodobé zakázky	258
12.3.2 Splátkové prodeje	265
12.3.3 Tržby z prodeje služeb	278
12.4 VYKAZOVÁNÍ NÁKLADŮ VZTAHUJÍCÍCH SE KE SLUŽBÁM	279
13 ODLOŽENÁ DAŇ ZE ZISKU	290
13.1 VYMEZENÍ DANÍ ZE ZISKU	290
13.2 PŘÍČINY VZNIKU ODLOŽENÉ DANĚ ZE ZISKU	290
13.3 METODY VÝPOČTU ODLOŽENÉ DANĚ ZE ZISKU	292
13.4 DANĚ ZE ZISKU V MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDECH	294
13.4.1 Splatné daňové závazky a splatné daňové pohledávky	297
13.4.2 Odložené daňové závazky a odložené daňové pohledávky	297
13.4.3 Nevyužité daňové ztráty a nevyužité daňové odpochty	300
13.4.4 Přehodnocení nezachycených odložených daňových pohledávek	300
13.4.5 Investice do dceřiných podniků, poboček a přidružených podniků a podílů ve společném podnikání	300
13.4.6 Oceňování	301
13.4.7 Účtování splatné a odložené daně	302
13.4.8 Vykázání daňových pohledávek a daňových závazků	307
13.4.9 Zveřejnění	308
14 POSTUPY PŘI PŘEPOČTU CIZÍ MĚNY A DOPADY ZMĚN SMĚNNÝCH KURSŮ CIZÍCH MĚN	312
14.1 TRANSAKCE V CIZÍCH MĚNÁCH	312
14.1.1 Výchozí uznání	312
14.1.2 Vykazování k následným rozhovovým dnům	313
14.1.3 Uznání kurzových rozdílů	313
14.1.4 Čistá investice v zahraničním subjektu	314
14.2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA ZAHRANIČNÍCH JEDNOTEK – PŘEVOD ÚČETNÍ ZÁVĚRKY NA JINOU MĚNU	315
14.2.1 Klasifikace zahraničních jednotek	315
14.2.2 Zahraniční provozovny tvořící nedílnou součást operací vykazujícího podniku	316
14.3 ZAHRANIČNÍ SUBJEKTY	320
14.4 ZVEŘEJNĚNÍ	324
14.5 NAVRHOVANÉ ÚPRAVY	324
15 VYKAZOVÁNÍ STÁTNÍCH DOTACÍ A ZVEŘEJNĚNÍ STÁTNÍ PODPORY	330
15.1 VLÁDNÍ GRANTY	330
15.1.1 Granty na úhradu specifických nákladů	331
15.1.2 Granty, které se vztahují k odpisovaným aktivům	332
15.1.3 Granty, které se vztahují k neodpisovaným aktivům	332
15.1.4 Granty, které jsou společnostmi přijaty jako kompenzace nákladů nebo ztrát vzniklých v minulosti	333
15.1.5 Nepeněžní granty	333
15.1.6 Vykazování grantů v účetních výkazech	333
15.1.7 Vracení vládních grantů	334

16 VÝPŮJČNÍ NÁKLADY	335
16.1 ZPŮSOBY ÚČTOVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ VÝPŮJČNÍCH NÁKLADŮ	335
<i>Účetní závěrka – doplňující charakteristiky</i>	341
17 ZMĚNY V ÚČETNÍCH ODHADECH, ZÁSADNÍ CHYBY A ZMĚNY V ÚČETNÍ POLITICE	343
17.1 ZMĚNY V ÚČETNÍCH ODHADECH	343
17.2 CHYBY	343
17.3 ZMĚNY V ÚČETNÍ POLITICE (PRAVIDLECH)	346
18 UDÁLOSTI PO DATU ROZVAHY	349
18.1 VYMEZENÍ UDÁLOSTÍ PO DATU ROZVAHY	349
18.2 UDÁLOSTI VEDOUcí K ÚPRAVÁM ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	350
18.3 UDÁLOSTI NEVEDOUcí K ÚPRAVÁM ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	350
19 ZVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ O SPŘÍZNĚNÝCH STRANÁCH	353
19.1 VYMEZENÍ SPŘÍZNĚNÝCH STRAN	353
19.2 DŮVODY ZVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ A POŽADAVKY NA ZVEŘEJŇENÍ	354
20 ZISK NA AKCII	356
20.1 ZÁKLADNÍ UKAZATEL ZISKU NA AKCII	356
20.2 ZŘEDĚNÝ ZISK NA AKCII	358
20.3 POŽADAVKY NA ZVEŘEJŇENÍ	359
21 MEZITÍMNÍ ÚČETNÍ VÝKAZNICTVÍ	361
21.1 VYMEZENÍ MEZITÍMNÍHO ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ	361
21.2 FORMA MEZITÍMNÍCH ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	362
21.3 OBSAH MEZITÍMNÍCH ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	362
21.4 SPECIÁLNÍ POLOŽKY MEZITÍMNÍCH ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	364
21.4.1 Vykazování ročních nákladů, které se v průběhu roku vyvíjejí nerovnoměrně ..	364
21.4.2 Výnosy (tržby) vznikající sezónně, cyklicky nebo příležitostně	364
21.4.3 Daně z příjmu (ze zisku)	364
21.4.4 Odpisy v mezitímním období	365
21.4.5 Převody mezitímních účetních závěrek na jinou měnu	365
21.5 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD MEZITÍMNÍCH ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	365
<i>Oblasti související s účetní závěrkou</i>	371
22 KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	373
22.1 ÚČEL A FUNKCE KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	373
22.2 KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA V MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDECH	374
22.3 VYMEZENÍ KONSOLIDAČNÍHO CELKU	375
22.4 METODY KONSOLIDACE	377
22.5 KONSOLIDAČNÍ PRAVIDLA	377
22.6 ZVEŘEJŇENÍ DALŠÍCH INFORMACÍ V PŘÍLOZE	378
23 FINANČNÍ ANALÝZA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	383
23.1 VYMEZENÍ FINANČNÍ ANALÝZY A JEJÍHO PŘEDMĚTU	383
23.2 UŽIVATELÉ FINANČNÍ ANALÝZY	383
23.3 FUNKCE A METODY FINANČNÍ ANALÝZY	384
23.3.1 Absolutní a rozdílové ukazatele	385

23.3.2 Poměrové ukazatele	387
23.3.3 Soustavy poměrových ukazatelů.....	395
23.3.4 Omezenost vypovídací schopnosti ukazatelů finanční analýzy	397
24 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	400
24.1 AUDITING, AUDIT A DRUHY AUDITU	400
24.2 PODSTATA A VÝZNAM AUDITU ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	401
24.3 VZNIK AUDITORSKÉ PROFESIE	402
24.4 ORGANIZACE A REGULACE AUDITORSKÉ PROFESIE.....	402
24.5 STRUKTURA A OBSAH ZPRÁVY AUDITORA.....	404
24.6 VÝROČNÍ ZPRÁVA	406
24.7 VÝROK AUDITORA.....	408
24.8 POVINNOST A ZPŮSOBY ZVEŘEJŇOVÁNÍ	409
24.9 PŘÍPRAVA ÚČETNÍ JEDNOTKY NA AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	410
<i>Etika v účetní profesi</i>	<i>415</i>
25 ETIKA V ÚČETNÍ PROFESI	417
25.1 CO TO JE ETIKA	417
25.2 ZPŮSOBY REGULACE ETIKY	418
25.3 ETIKA PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	419
25.4 ETIKA ÚČETNÍ (A AUDITORSKÉ) PROFESIE.....	420
25.4.1 Etický kodex Mezinárodní federace účetních (IFAC)	420
<i>Informační technologie a jejich vliv na zpracování účetnictví.....</i>	<i>427</i>
26 INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE A JEJICH VLV	429
NA ZPRACOVÁNÍ ÚČETNICTVÍ	429
26.1 VLIV VÝVOJE INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A SYSTÉMŮ NA ÚČETNICTVÍ.....	429
26.1.1 Období rané automatizace – 70. léta a počátek 80. let.....	430
26.1.2 Období rané automatizace v Československu.....	431
26.1.3 Období expanze personálních počítačů – 80. léta	432
26.1.4 Období agregace (propojování) personálních počítačů – 80. a 90. léta	433
26.1.5 Expanze personálních počítačů v České republice – 90. léta.....	435
26.1.6 Období systémové integrace – od konce 90. let.....	438
26.2 PLATFORMY PRO ZADÁVÁNÍ A ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH DAT	439
26.3 POTŘEBY A POŽADAVKY ÚČETNICTVÍ NA INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE.....	446
26.4 GLOBALIZACE INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ VE VZTAHU KE STRUKTUŘE A OBSAHU ÚČETNÍCH DAT	449
26.4.1 Účetnictví, manažerské účetnictví a controlling.....	450
26.4.2 Účetnictví, řízení a strategické řízení.....	450
26.5 TRENDY V OBLASTI INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ PRO ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH DAT	451
<i>Dodatek – zvláštnosti odvětví.....</i>	<i>455</i>
I. ZVEŘEJNĚNÍ ÚDAJŮ V ÚČETNÍCH ZÁVĚRKÁCH BANK A OBDOBNÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ	457
1. INFORMACE	457
2. ÚČETNÍ PRAVIDLA.....	458
3. VÝSLEDOVKA.....	458
4. ROZVAHA.....	459
5. PODMÍNĚNĚ POLOŽKY A PŘÍSLIBY VČETNĚ PODROZVAHOVÝCH	461

6.	SPLATNOSTI AKTIV A ZÁVAZKŮ	462
7.	KONCENTRACE AKTIV, ZÁVAZKŮ A PODROZVAHOVÝCH POLOŽEK	463
8.	ZTRÁTY Z ÚVĚŘŮ A PŮJČEK	463
9.	OBEČNÁ BANKOVNÍ RIZIKA	464
10.	TRANSAKCE SE SPŘÍZNĚNÝMI STRANAMI	465
11.	DODATEČNÉ POŽADAVKY NA VYKAZOVÁNÍ	465

II. SPECIFIKA ÚČETNICTVÍ KOMERČNÍCH POJIŠŤOVEN..... 468

1.	POJIŠTĚNÍ, POJISTNÝ TRH, ZÁKLADNÍ POJMY POJISTNÉ TEORIE, SUBJEKTY POJISTNÉHO TRHU	468
1.1	Pojištění.....	468
1.2	Pojistný trh	469
1.3	Subjekty pojistného trhu	469
1.4	Zajištění pojišťoven	470
2.	PRÁVNÍ RÁMEC ÚČETNICTVÍ POJIŠŤOVACÍHO PODNIKU	471
2.1	Směrnice Rady Evropského společenství	471
2.2	Mezinárodní účetní standardy	472
2.3	Právní úprava pojišťovnictví	472
2.4	Občanský zákoník	473
2.5	Obchodní zákoník	474
2.6	Regulace účetnictví v České republice	474
3.	SPECIFIKA ÚČETNICTVÍ POJIŠŤOVEN	475
3.1	Základní odlišnosti účetnictví pojišťoven od účetnictví podnikatelských subjektů	475
3.2	Účetní výkazy pojišťoven	476
3.3	Rozvaha.....	477
3.4	Rozvahové účty pojišťovny	477
3.5	Specifika oceňování v pojišťovnách ke konci rozvahového dne (následné ocenění).....	480
3.6	Specifické účetní postupy v pojišťovnách	481
3.7	Výsledkové účty pojišťoven	484
3.8	Výsledek hospodaření pojišťoven.....	486
3.9	Výkaz zisku a ztráty	486

III. ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA A ÚKOLY ROZPOČTU 488

1.	ZÁSADY HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTOVÝMI PROSTŘEDKY	488
2.	ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU	490
3.	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	492
4.	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	495
5.	FONDY PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ	498

GLOSÁŘ..... 515

Přílohy 531

PŘÍLOHA 1 533

Seznam Mezinárodních účetních standardů platných v roce 2004	533
Seznam SIC – Interpretací Stálého interpretačního výboru (Standing Interpretations Committee), platných v roce 2004	534

PŘÍLOHA 2 536

Tabulky složeného úrokování.....	536
----------------------------------	-----